

Miljøgodkendelse

Udvidelse af kvægproduktion

Obbekjærvej 59, 6760 Ribe

5.3.2018

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon: 7616 1616

E-mail: miljo@esbjergkommune.dk

Web: www.esbjergkommune.dk

Sag nr.: 17/28966

Sagsansvarlig: Anli

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
GODKENDELSE TIL UDVIDELSE OG DRIFT AF HUSDYRPRODUKTION	5
EJENDOMS- OG BEDRIFTSOPLYSNINGER	5
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	5
UDNYTTELSE OG BORTFALD	8
MEDDELELSESPLIKT.....	8
ØVRIGE FORHOLD	9
OFFENTLIGGØRELSE.....	9
KLAGEVEJLEDNING	9
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	11
INDLEDNING	11
BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET	11
Husdyrbrugets beliggenhed.....	11
Dyrehold, staldsystem og produktionsareal	14
Driftsbygninger.....	17
Foder	19
Husdyrgødning	19
Energi- og vandforbrug.....	20
Råvarer og hjælpestoffer	20
Affald	21
Spildevand/restvand	21
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM.	22
Lugt	22
Støj, rystelser og transport	23
Støv, fluer og skadedyr	25
Lys.....	25
Driftsforstyrrelser og uheld	25
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF LANDSKAB OG NATUR.....	26
Landskab og kulturmiljø.....	27
Ammoniakpåvirkning af naturområder	27
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	32
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	34
OPHØR	35
ALTERNATIVE MULIGHEDER	36
BEMÆRKNINGER I FORBINDELSE MED INDLEDENDE ANNONCERING AF DET ANSØGTE PROJEKT	36
HØRING	36
SAMLET VURDERING	37
BILAG 1	38
BILAG 2	39

Indledning

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af husdyrproduktionen på Obbekjærvej 59, 6760 Ribe i Esbjerg Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, landskab, jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr.

På baggrund af ansøgningen inklusiv den udarbejdede miljøkonsekvensrapport har Esbjerg Kommune foretaget en samlet vurdering af ansøgningen. Denne vurdering fremgår af afsnittet *miljøteknisk beskrivelse og vurdering*. Af afsnittet fremgår også en begrundelse for de stillede vilkår.

Forslaget til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i 30 dage. I forbindelse med den offentlige høring er der kommet bemærkninger fra naboen på Obbekjærvej 64. De indkomne bidrag, og Esbjerg Kommunes bemærkninger til disse, fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering under afsnittet "høring".

Godkendelse til udvidelse og drift af husdyrproduktion

Esbjerg Kommune har afgjort, at kvægbruget på Obbekjærvej 59, 6760 Ribe kan udvides som ansøgt.

Godkendelsen omfatter:

- En udvidelse af produktionsarealet fra 8.175 m² til 8.433 m².
- Udvidelsen sker ved ændret anvendelse af lade til dybstrøelsesstald.

Godkendelsen meddeles efter § 16a i lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Samtidig meddeles dispensation til etablering af stald i eksisterende ladebygning mindst 16 m fra naboskel. Dispensation meddeles efter § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ejendoms- og bedriftsoplysninger

Godkendelsen gives til husdyrbruget beliggende Obbekjærvej 59, 6760 Ribe, matrikel nr. 10 a m.fl. Tved, Ribe Jorde. Ejendomsnummeret er 5610316901. Bedriftens CVR nr. er 34637822 og CHR nr. er 70090. Husdyrbruget ejes og drives af 059 ApS, Pionervej 8, 6541 Bevtoft.

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, skema nr. 200668. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at husdyrbruget med det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Husdyrproduktion

1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Stald navn	Dyregruppe samt staldsystem	Produktionsareal m ²
1	Kalve (<6 mdr.), dybstrøelse	559
2	Kalve (<6 mdr.), dybstrøelse	462
3-5	Kalve (<6 mdr.), dybstrøelse	960
6	Kalve (<6 mdr.), dybstrøelse	1.085
8	Ammekøer, slagtekalve (>6 mdr.), dybstrøelse Ammekøer, slagtekalve (>6 mdr.), fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	186 3.806
9	Ammekøer, slagtekalve (>6 mdr.), fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	1.117
0 NY	Kalve (<6 mdr.), dybstrøelse	258
	Produktionsareal i alt	8.433

Indretning og drift

2. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.

3. Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.
4. Eksisterende læhegn (markeret med grønt på kort 2) vest for den nye/ændrede stald, skal bevares og om nødvendigt genplantes.

Husdyrgødning og ensilage

5. Arealet til opbevaring af fast husdyrgødning fra ammekøer og kalve, må maksimalt være 394 m².
6. Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
7. Påfyldning af gyllevogne og lignende skal ske enten med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb eller foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.

Råvarer og hjælpestoffer

8. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
9. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
10. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

11. Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.
12. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ammoniakfordampning

13. Den store gyllebeholder på 5.048 m³ skal have fast overdækning. (Efter endt omrøring og udkørsel skal flydedug/telt lukkes igen umiddelbart efter). Skader på den faste overdækning skal repareres, således overdækningen er helt tæt.
14. I stald 8 og 9 (jf. kort 3) skal der i gangarealet være etableret faste, dræ-nede gulve med 2 % hældning og skrabere. Der skal foretages skrabninger hver 2. time og skraberens skal være forsynet med timer. Enhver form for driftsstop af skraberens skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Logbog, servicefaktura eller lignende der dokumenterer, at skraberens

er drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen.

15. Logbog, servicefaktura eller lignende der dokumenterer, at skraberne er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbogen med angivelse af årsag og varighed.

Lugt

16. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.

Støj

17. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholder, må i intet punkt målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

	Tidsrum	max. lydniveau
Mandag - fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 - 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

18. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling - ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen."
19. Til- og frakørsel til ejendommen med egne køretøjer inkl. maskinstation i forbindelse med ensilering og udbringning af husdyrgødning skal foregå via indkørslen fra Vesterengevej. Øvrige tunge transporter med egne køretøjer skal så vidt muligt ligeledes foregå fra Vesterengevej.

Støv

20. Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

21. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
22. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

23. For at undgå lysgener skal lyset slukkes når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager.

Landskabelige værdier

24. Den lille gyllebeholder på 1.250 m³ nord for ejendommen skal fjernes når den ikke længere er nødvendig for ejendommens drift.

Uheld

25. Beredskabsplanen, der fastlægger hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Udnyttelse og bortfald

En godkendelse efter §16a bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Med udnyttet menes, at det kan konstateres, at det projekt godkendelsen omfatter faktisk er gennemført.

Hvis en godkendelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige indenfor rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Meddelelesespligt

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer for-

øget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til størrelsen af produktionsarealet, ændringer i dyretypen eller ændringer af staldsystem. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017). Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Der er ikke taget stilling til udledningen af tag- og overfladevand fra eksisterende byggeri. Der kan såfremt det viser sig nødvendigt pga. hydraulisk overbelastning af vandløbet, blive meddelt påbud om afhjælpende foranstaltninger.

Ændring af lade til stald må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Esbjerg Kommune. Dog er der ikke krav om byggetilladelse til gyllebeholdere, møddingspladser ensilagepladser, foderpladser, siloer til korn og foderopbevaring og lignende. For disse mindre anlæg skal der alene ske en orientering til BBR.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpende af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 9. marts 2018 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk) og Esbjerg Kommunes hjemmeside (Esbjerg Kommunens hjemmeside www.esbjergkommune.dk/om-kommunen/annoncer/landbrug.aspx).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. husdyrbruglovens § 76 stk. 1. Klageberettigede er ansøgeren, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret, jf. husdyrbruglovens §§ 84, 85, 86 og 87.

En klage skal indgives via Klageportalen. Klageportalen ligger på www.borger.dk og på www.virk.dk, hvor man logger sig på, f.eks. med NEM-ID.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen. Klagefristen udløber den 6. april 2018 kl. 23:59.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. husdyrbruglovens § 90.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der indsendes uden om Klageportalen, med mindre der er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Esbjerg Kommune. Anmodningen sendes så vidt muligt elektronisk til miljo@esbjergkommune.dk eller pr. brev til Esbjerg Kommune, Natur- og Vandmiljø, Torvegade 74, 6700 Esbjerg. Esbjerg Kommune sender herefter anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Udnyttelse af godkendelsen

Ifølge husdyrbrugloven har en klage over miljøgodkendelsen som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Miljø- og Fødevareklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse. Det vil være Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Husdyrbruget på Obbekjærvej 59 har søgt om at udvide produktionsarealet.

Denne del af godkendelsen indeholder en nærmere beskrivelse af det ansøgte og en vurdering af de miljøpåvirkninger, som ansøgningen giver anledning til.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i ansøgningen inklusiv miljøkonsekvensrapporten samt de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelser og vejledning¹. Påvirkningen af omgivelserne er beskrevet og vurderet dels i forhold til gener for omkringboende (lugt, støj, støv, fluer m.v.), og dels i forhold til påvirkning af miljø, natur og landskab.

Beskrivelse af husdyrbruget

Bjarke Snedker ønsker at udvide produktionsarealet med 258 m² til sin kvægbesætning på Obbekjærvej 59, 6760 Ribe.

En eksisterende ladebygning ændres til stald med dybstrøelse.

På vegne af ansøger har KHL den 30. november 2017 indsendt ansøgning om miljøgodkendelse via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk. Som en del af ansøgningen er der også indsendt en miljøkonsekvensrapport.

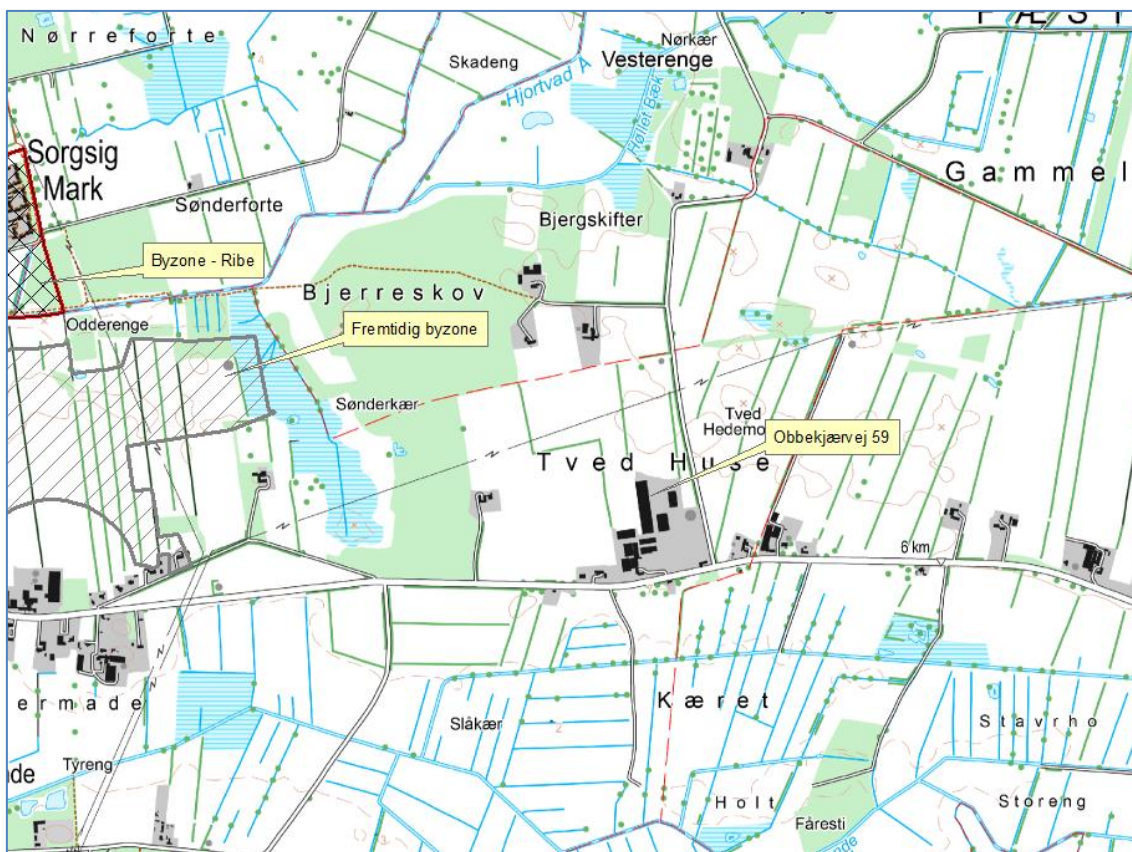
I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været behov for supplerende oplysninger. Der har været mailkorrespondance med ansøgers konsulent. Ansøgningsskema (nr. 200668 version 1) er indsendt den 30. november 2017.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område "40-070-201 Landområde ved Tved Huse" i Esbjerg Kommuneplan 2018-2030. Anvendelsen fastlægges til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, pelsdyravl og lignende. Overflødige landbrugsbygninger kan bruges til andet erhvervsformål af håndværksmæssig karakter uden behov for større udbygning.

Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 1.

¹ Husdyrbrugloven (LBK nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.); Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 1380 af 30. november 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug); Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 865 af 23. juni 2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

Kort 1. Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger ca. 1.923 km fra eksisterende byzoneområde (Ribe) og ca. 1.170 m fra fremtidig byzone ved Ribe. Nærmeste samlede bebyggelse (Obbekær ligger 3 km fra husdyrbruget.

Nærmeste nabobeboelse Obbekjærvej 55 ligger ca. 50 m fra husdyrbruget.

Husdyrbrugloven² fastsætter en række afstandskrav til husdyrbrugets beliggenhed.

De gældende afstandskrav og de aktuelle afstande fremgår af nedenstående tabel. Afstanden er målt fra nybyggeri, hvis ikke andet er angivet.

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabobeboelse	50 m	Målt fra ny stald	50 m
Lokalplanområde	1.923 m	Ribe - Nørremarkskolen	50 m
Byzoneområder	1.923 m		50 m
Sommerhusområde	>50 m		50 m
Naboskel	16 m	Naboskel vest for ny stald	30 m
Beboelse på samme ejendom	25 m		15 m
Levnedsvirksomhed	>25 m		25 m

² §§6 – 8 i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (LBK nr. 256 af 21/03/2017)

Almen vandindvindingsanlæg	>50 m		50 m
Ikke almen vandindvindingsanlæg	Ca. 57 m	Boring til markvanding	25 m
Vandløb	169 m		15 m /100 m for gyllebeholder til åbent vandløb
Dræn	>15 m		15 m
Sø	>100 m		15 m/100 for gyllebeholder til sø > 100m ²
Offentlig vej	40 m		15 m
Kategori 1 og 2 natur	>10 m		10 m

Tabel 1. Oversigt over afstande sammenholdt med afstandskrav i husdyrlovgivningen.

Dispensation for afstandskrav til naboskel.

I forbindelse med udvidelsen ændres eksisterende lade til stald. Med den ansøgte placering af den nye staldbygning kan husdyrbruglovens afstandskrav på 30 m til naboskel ikke overholdes. Stalden er placeret ca. 16 m fra naboskel.

Der søges om dispensation til at placere stalden mindst 16 m fra naboskel.

Ansøger oplyser følgende: Eksisterende lade ønskes ændret til stald. Der er ikke plads til kreaturerne i de eksisterende stalde, og denne løsning er hurtig at etablere samt mere økonomisk rentabel, end at bygge nyt. Dybstrøelsesarealet etableres i den vestlige ende af bygningen.

Der har frem til 2015 været en staldbygning umiddelbart nord for ladebygningen, som nu ønskes ændret til stald. Denne stald har ligget i samme afstand fra naboskel. Esbjerg Kommune har ikke kendskab til, at der har været klager fra naboen i forbindelse med driften i staldbygningen.

I mellem den ændrede staldbygning og nabobeboelsen mod vest er der i dag et levende hegn. Dette hegn afskærmer stalden fra nabobeboelsen, og derfor stilles der vilkår om, at det levende læhegn mod vest skal bibeholdes og om nødvendigt genplantes (markeret med grøn streg på kort 2).

Kort 2: Læhegn der skal bevares og vedligeholdes (grøn streg).

På baggrund af ovenstående beskrivelse og det stillede vilkår vurderer Esbjerg Kommune, at den ansøgte placering ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne og at der kan meddeles dispensation fra afstandskrav til naboskel, jf. § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Afstandskravet til naboskel er overholdt.

Dyrehold, staldsystem og produktionsareal

I ansøgningen er der for hvert staldafsnit angivet oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal. Oplysningerne fra ansøgningen fremgår af nedenstående tabel.

Af § 33 i husdyrbrugloven fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget indenfor de seneste 8 år. Ansøgningen indeholder derfor oplysninger om både ansøgt drift, nudrift og 8 årsdrift.

Stalde og produktioner					
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion dyre- og staldkategori	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift					
1. Kalve dybstrøelse	1062,5	Naturlig ventilation	3 m	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	559,00
2. Kalve dybstrøelse dob. halvtag	898,5	Naturlig ventilation	3 m	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	462,00
3-5. Kalve dybstrøelse	1813,6	Naturlig ventilation	6 m	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	960,00
6. Dybstrøelse	1602,0	Naturlig ventilation	3 m	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	1085,00
8. Sengebåse m. fast gulv stor stald	6400,3	Naturlig ventilation	3 m	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Fast drænet gulv med skraber og ajleafføb	186,00 3806,00
9. Sengebåse m fast gulv lille stald	1969,1	Naturlig ventilation	3 m	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Fast drænet gulv med skraber og ajleafføb	1117,00
0. NY Kalve dybstrøelse	606,4	Naturlig ventilation	3 m	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	258,00

Tabel 2: Oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal

Nudrift og 8 års drift:

I ansøgningen er nudrift og 8 års drift opgjort på baggrund af den hidtidige lovlige produktion på ejendommen på baggrund af følgende:

- Miljøgodkendelse efter §12 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug til at udvide kvægproduktionen. Afgørelsen er meddelt i december 2009.
- Afgørelse efter anmeldeordningen om skift af dyretype. Afgørelsen er meddelt d. 4. maj 2015.

Produktionsarealet for 8 år siden var større end det er i nudrift, da der i mellemtiden er nedrevet en mindre staldbygning og fjernet nogle kalvehytter.

Det nuværende produktionsareal vurderes at svare til det godkendte/tilladte produktionsareal.

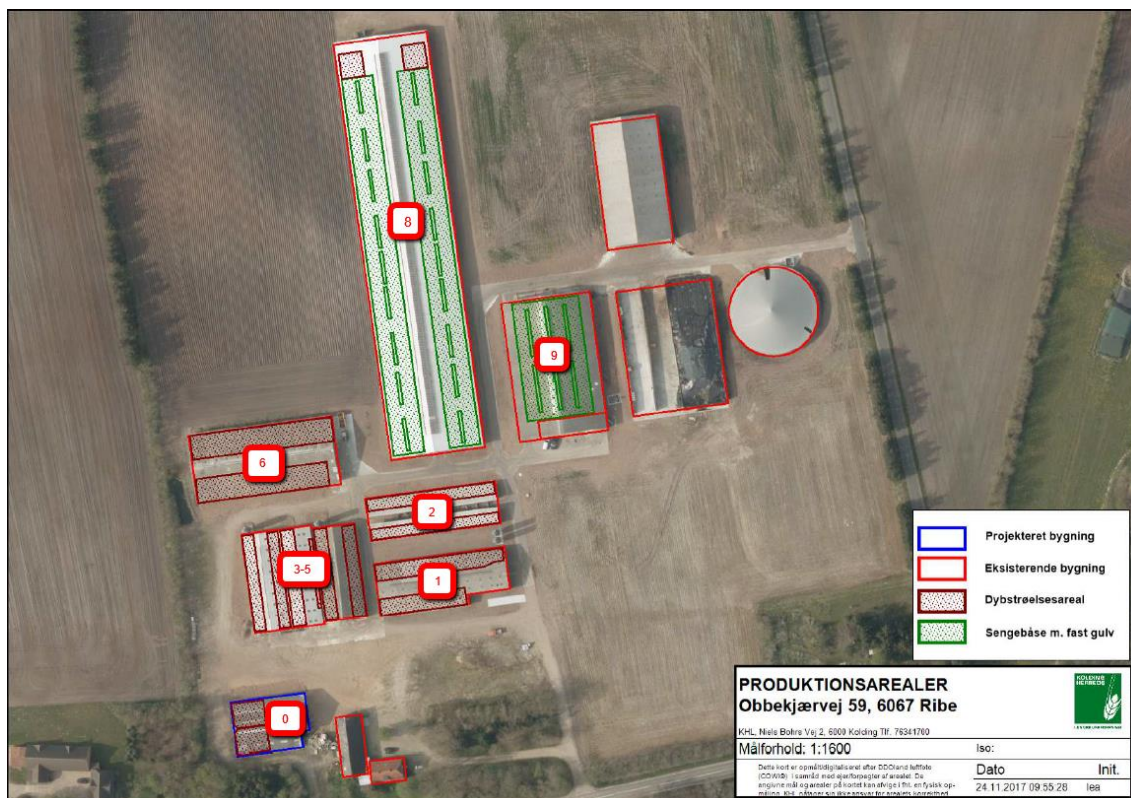
Ansøgt drift:

Produktionsarealet øges med 258 m² dybstrøelsesstald i bygning 0.

I ansøgningen er der medsendt en nærmere beskrivelse af produktionsarealet i de enkelte stalde.

Staldnr.	8-års drift (ans.dr.- mgk dec. 2009)	Nudrift (ans. dr. anmeld. 2015)	Ansøgt drift
1	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 279,5 kvm Ammekøer/sl.kalve >6 mdr. Dybstrøelse 279,5 kvm	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 559 kvm	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 559 kvm
2	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 462 kvm	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 462 kvm	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 462 kvm
3-5	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 586 kvm Malkekøer/kvier/stude Dybstrøelse 374 kvm	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 960 kvm	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 960 kvm
6	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 1.085 kvm	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 1.085 kvm	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 1.085 kvm
8	Malkekøer/kvier/stude Fast dr. gulv 3.806 kvm Malkekøer/kvier/stude Dybstrøelse 186 kvm	Ammekøer/sl.kalve >6 mdr. Fast dr. gulv 3.806 kvm Kalve >6 mdr. Dybstrøelse 186 kvm	Ammekøer/sl.kalve >6 mdr. Fast dr. gulv 3.806 kvm Kalve >6 mdr. Dybstrøelse 186 kvm
9	Malkekøer/kvier/stude Fast dr. gulv 1.117 kvm	Ammekøer/sl.kalve >6 mdr. Fast dr. gulv 1.117 kvm	Ammekøer/sl.kalve >6 mdr. Fast dr. gulv 1.117 kvm
0 NY	-	-	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 258 kvm
11	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 160 kvm Kalvehytter	Kalvehytter er fjernet	-
12	Malkekøer/kvier/stude Dybstrøelse 500 kvm	Stalden er nedrevet	-

Tabel 3: Produktionsareal

Kort 3: Angivelse af produktionsareal

Produktionsarealet defineres som det areal i stalden, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning (dvs. arealer hvor dyrene kan stå, gå og ligge).

I godkendelsen stilles der vilkår til produktionsarealet størrelse, samt til dyretypen og staldsystemet i de enkelte staldafsnit.

Driftsbygninger

Udvidelsen af produktionsarealet sker ved at ændre anvendelsen af en tidligere lade til stald. Omtrent halvdelen af bygningen – 258 m² indrettes til kalve på dybstrøelse.

Indretning og drift af de øvrige bygninger er uændret.

På ejendommen vil der efter udvidelsen være følgende bygninger, som angivet i nedenstående tabel.

Nr.	Anvendelse	Areal / rumfang
0 Ny	Ændres fra lade til stald m. dybstrøelse	600 m ²
1	Stald m. dybstrøelse	994 m ²
2	Stald m dybstrøelse	440 m ²
3-5	Stald m. dybstrøelse	1.800 m ²
6	Stald m dybstrøelse	1.537 m ²
7	Foderlade	1.100 m ²
8	Stald m. sengebåse og fast gulv	6.048 m ²
9	Stald m. sengebåse og fast gulv	1.830 m ²

10	Gyllebeholder	1.014 m ² / 5.048 m ³
11	Plansiloer	1.960 m ²
12	Gyllebeholder (mark)	308 m ² / 1.250 m ³
13	Møddingsplads (mark)	394 m ²

Tabel 4: Bygningsforklaring

Driftsbygningernes placering fremgår af kort 4.

Kort 4: Situationsplan

Foder

Der anvendes foderblandinger der er tilpasset dyregrupperne. Der anvendes færdigfoder, halm og hør.

På ejendommen er der 4 stk. 31 m³ fodersiloer i glasfiber. To af disse er placeret mellem stald 1 og 2, og de to øvrige er placeret nord for stald 3-5.

Ensilage opbevares i plansiloer mellem gylletank og stald 9. Plansiloerne har et areal på ca. 1960 m². Der kan opbevares omkring 3.800 m³ ensilage.

Det er kommunens vurdering, at opbevaringen af ensilage er tilstrækkelig reguleret ved reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, og at der ikke er behov for at fastsætte yderligere vilkår.

Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne. Der stilles vilkår om, at foderopbevaringen skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Husdyrgødning

I ansøgningen er der oplyst følgende om lager og gødningstype:

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Areal (m ²)	Beskrivelse	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension
Ansøgt drift					
Gylletank - overdækket	Flydende	1014			
Gylletank - mark	Flydende	308			
Møddingsplads	Fast	394			

Tabel 5: Oversigt over opbevaringslagre og gødningstyper.

Typen af husdyrgødning og arealet af opbevaringslageret er væsentlige forudsætninger for beregninger i it-ansøgningen. I miljøgodkendelsen stilles der derfor vilkår, der fastholder forudsætningerne.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter krav til husdyrbrugets opbevaringskapacitet så det sikres, at udbringning af gødning kan ske i overensstemmelse med udbringningsreglerne.

Husdyrbruget har pligt til at indsende en opdateret opgørelse over kapaciteten, når der foretages ændringer på husdyrbruget. I forbindelse med miljøtilsyn på husdyrbruget vil Esbjerg Kommune sikre, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig og at der foreligger en opdateret kapacitetsopgørelse baseret på det aktuelle dyrehold.

Gylletanken ved ejendommen er forsynet med teltoverdækning, og den anden gylletank i marken, er forsynet med naturligt flydelag. Teltoverdækning fastholdes med vilkår, da det indgår som en forudsætning for beregning af ammoniakfordampningen.

Staldene tømmes for dybstrøelse hver 3. måned. Hvis dybstrøelsen ikke kan spredes direkte på marken, opbevares det i markstak. En del af gødningen køres p.t. til

Ribe Biogas. Det er fremadrettet meningen, at alt husdyrgødning skal afsættes til Ribe Biogas. Møddingspladsen bruges ved behov.

Oplag af kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af kompost i marken vurderes at være tilstrækkelig reguleret i ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Energi- og vandforbrug.

Husdyrbrugets energi- og vandforbrug i nudrift, såvel som ansøgt drift fremgår af nedenstående tabel.

Forbrug	8 års drift	Nudrift	Ansøgt
El	110.200 kWh	90.500 kWh	90.500 kWh
Vand	18.170 m ³	25.070 m ³	26.570 m ³

Tabel 6: Energi- og vandforbrug

Strømforbruget for 8 år siden er højere en nudriften, hvilket skyldes at produktionen på det tidspunkt bestod af malkekøer. Der vil ikke ske en forøgelse af strømforgbrug i forhold til nudriften, idet der ikke bliver bygget nye produktionsanlæg. Der er naturlig ventilation i staldanlæggene og der anvendes ikke energi til ventilation. Der er lysstyring i alle stalde.

Ejendommen forsynes med drikkevand fra vandværk (Din Forsyning). Der ud over, er der to markvandsboringer på ejendommen.

Vandforbruget efter udvidelsen skønnes at stige med ca. 1.500 m³, hvilket hovedsageligt skyldes drikkevand til flere dyr. Der anvendes drikkekar med opsat flydere. Defekte dele udskiftes og er der sker en årlig registrering af vandforbruget.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at det oplyste forbrug ligger indenfor rammerne af, hvad der må forventes i forhold til den ansøgte bygnings- og produktionsudvidelse. Det vurderes ligeledes, at de anførte ændringer i forbruget af energi og vand, som udvidelsen vil medføre, ikke vil have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Råvarer og hjælpestoffer

Diesellole opbevares i 1.800 l olietank fra 1998, som er placeret indendørs på fast og tæt underlag. Fyringsolie opbevares i 1.200 l olietank fra 2002, som ligeledes står indendørs på fast og tæt underlag.

Der anvendes ca. 60 l motorolie årligt. Dette opbevares på betongulv i bygning 9. Medicin opbevares i køleskab i bygning 1, og anvendes efter behov. Kemikalier til rengøring opbevares i bygning 1 og 9. Der anvendes ca. 400 l årligt.

I senere afsnit om driftsforstyrrelser og uheld er taget stilling til risici i forbindelse med opbevaring og håndtering af olier og kemikalier.

Olietanke er omfattet af olietankbekendtgørelsen³ om indretning, etablering og drift af heraf.

³ Bekendtgørelse nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Affald

Affald fra husdyrbrug kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (Pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plasticsække, paller, malet og lakeret træ).
- Farligt affald (lysstofrør og sparepære, spraydåser, pesticidrester, oliefiltre, batterier).
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler og medicinrester).
- Døde dyr.
- Forbrændingseget affald (halmballesnor, papirsække, gamle frønnede bil-dæk).
- Deponeringseget affald (asbestholdige byggemateriale).

Der forventes ingen medicinrester. Skulle det evt. forekomme, vil dette blive bortskaffet via dyrlægen. Evt. emballage fra medicin vil blive afleveret efter gældende forskrifter.

Brændbart affald opbevares i 12 m³ container. Denne tømmes ca. 10 gange årligt af godkendt modtager.

Gammelt jern afleveres til produkthandler.

Spildolie afleveres i forbindelse med service til JMM Group. Olieskift foregår i foder-laden og oliefiltre og evt. akkumulatorer bortskaffes løbende i forbindelse med service.

Der forekommer ikke pesticidrester, da jorden er bortforpagtet.

Døde dyr opbevares på fast plads ved gylletanken ved ejendommen. Døde dyr er ikke synlige fra vejen.

Husdyrbrug er omfattet af Esbjerg Kommunes regulativ for husholdningsaffald samt regulativ for erhvervsaffald. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at husdyrbrugets affald skal bortskaffes i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer, ligesom der stilles vilkår til opbevaring og håndtering af olie- og kemikalier.

Spildevand/restvand

Der er ingen sanitært spildevand fra driftsbygninger. Afløbsplan er vedlagt som bilag 1.

Alt processpildevand fra driftsbygningerne ledes til gylletank. Det omfatter bl.a. rengøringsvand, drikkevandsspild, vaskevand osv.

Overfladevand fra plansiloer og møddingsplads ledes til gyllebeholdere. Vask af materiel foregår i plansilo.

Tagvand fra bygning 8 og 9 ledes til dræn vest for ejendommen. Tagvand fra øvrige bygninger nedsiver på ejendommen.

Der sker ikke nybyggeri, og derfor er der ikke taget stilling til evt. hydraulisk overbelastning af recipienter. Såfremt der senere konstateres hydraulisk overbelastning eller anden påvirkning af søer/vandløb, forbeholder Esbjerg Kommune sig ret til senere, at kræve afledningen af tagvand ændret.

Det vurderes, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis og at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand/restvand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Husdyrbrugets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort et produktionsareal der er på ejendommen og hvilken dyreart der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener fra lys, fluer og andre skadedyr. Særligt i forbindelse med driftsforstyrrelser og uheld er der risiko for påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.

Påvirkning af landskabet samt den omgivende natur behandles nedenfor i afsnittet om husdyrbrugets påvirkning af landskab og natur.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Overpumpning af gylle til gylletank sker ca. hver uge med en varighed af ca. ½ time pr. gang. Dette forventes ikke at ændre sig efter udvidelsen. Gyllebeholderen i marken nord for ejendommen fyldes en gang årligt. Oprøring af gylletanke foretages før udkørsel på mark primært om foråret.

Stalde tømmes for dybstrøelse hver 3. måned. Dette udbringes direkte eller lægges i overdækket markstak.

Håndtering af husdyrgødning reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsen. For yderligere at imødegå uheld ved håndtering og pumpning af gylle inklusive påfyldning af gyllevogne, stilles der regulerende vilkår til dette. Det vurderes, at det ikke er relevant at stille skærpede krav til pumpning og omrøring af gylle, da der ikke er naboer i umiddelbar nærhed af gyllebeholderne.

Der er naturlig ventilation i alle stalde.

Lugtgener fra stalden vurderes på grundlag af det beskyttelsesniveau for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen. Hvis beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, vurderes husdyrbruget som udgangspunkt ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Husdyrbruget skal overholde bestemte lugtgenæfstande. Genæfstanden beskriver den afstand, som der minimum skal være fra husdyrbruget til forskellige områder. Genæfstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. Eksempelvis vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel overfor lugt end beboere i byområder. Beboelsesejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Genæfstanden beregnes i ansøgningssystemet efter to forskellige modeller hhv. den "ny lugtvejledning" og "FMK-vejledningen". Det er den længste genæfstand der skal overholdes. I beregningerne korrigeres der for vindretning og påvirkning

fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant. Desuden bortscreenes staldafsnit, som ligger i en afstand på mere en 1,2 gange geneafstanden fra det pågældende område.

Resultatet af lugtberegninger fremgår af nedenstående tabel.

Samlet resultat af lugtberegning							
Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
Obbekjærvej 55	0	NY	228,1	182,5	203,2	Nej	Ja
Obbekjærvej 63	0	NY	212,4	169,9	228,9	Nej	Ja
Obbekjærvej 64	0	FMK	161,7	161,7	203,2	Ja	Ja
Tved Gammelvej 3D	0	NY	677,2	677,2	1637,5	Ja	Ja
Tved, Ribe Jorder	0	NY	907,4	907,4	1250,3	Ja	Ja

Tabel 7: Resultat af lugtberegninger.

Nærmeste byzone/fremtidig byzone (Ribe) ligger ca. 1.170 m fra husdyrbruget. Nærmeste samlede bebyggelse (Obbekjær) ligger ca. 3 km væk, og nærmeste bolig uden landbrugspligt er Obbekjærvej 55. Der ud over er der også beregnet lugtgenrænse til naboerne Obbekjærvej 63 og 64.

Geneafstanden afsættes normalt i centrum af stalden. I ansøgningen er der flere staldafsnit, der hver bidrager med lugt. Ansøgningssystemet beregner derfor en vægtet gennemsnitsafstand, som tager hensyn til lugten fra de enkelte stalde og staldenes indbyrdes placering. For at beskyttelsesniveauet er overholdt, skal den vægtede gennemsnitsafstand være større end den korrigerede geneafstand.

I ansøgningen er den vægtede gennemsnitsafstand større end den korrigerede geneafstanden til hhv. nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzoneområde. Beskyttelsesniveauet for lugt er dermed overholdt og husdyrbruget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som væsentlig generende.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lugtgener.

Støj, rystelser og transport

De væsentligste støjklender på et husdyrbrug er pumper, staldventilation, støj fra transporter, mv.

Fodring af dyrene foregår dagligt i tidsrummet fra 7.30 til 14.

Overpumpning af gylle til gylletank sker ca. hver uge med en varighed af ca. ½ time pr. gang. Dette forventes ikke at ændre sig efter udvidelsen. Gyllebeholderen i marken nord for ejendommen fyldes en gang årligt. Oprøring af gylletanke foretages før udkørsel på mark primært om foråret.

Dybstrøelse køres ud fra staldene hver 3. måned.

Foderleverancer øges fra ca. 100 til ca. 120 leverancer pr. år. En mindre del af disse leverancer (ca. 20 læs) skal indblæses i siloer, hvilket tager omkring 40 minutter pr. gang. De øvrige læs bliver tippet af. Foderleverancerne sker hovedsageligt indenfor normal arbejdstid.

Al ventilation er naturlig ventilation, hvorfor der ikke er støj fra mekaniske ventilatorer. Der er ingen andre fastmonterede støjkilder på ejendommen.

De fleste tunge transportere til/fra ejendommen foregår via udkørslen til Vesterengevej. Der er ingen nabobeboelser i umiddelbar nærhed af denne udkørsel, og derfor vurderes det ikke, at udvidelsen vil medføre væsentlige gener i form af rystelser for de omboende.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier fastsættes som vilkår i miljøgodkendelsen.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Esbjerg Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning.

Støjbelastningen fra transportere vurderes ud fra antallet af til- og frakørsler. Tabellen nedenfor indeholder en oversigt over transporttyper og antal for både nudrift og ansøgt drift. Interne transportere, for eksempel i forbindelse med fodring, er ikke inkluderet i tabellen.

Transporttype	Nudrift	Ansøgt
Levering/afhentning af kvæg	150	175
Indlevering af foder / korn	100	120
Transport af egne afgrøder	100	100
Halmkørsel	75	95
Dieselolie	10	10
Udbringning af fast husdyrgødning	75	75
Udbringning af flydende husdyrgødning	325	335
Handelsgødning	1	1
Døde dyr	35	35
Renovation	10	10
Andet	9	9
I alt	890	965

Tabel 8: Oversigt over transportere. En transport svarer til en til- og frakørsel.

Samlet set stiger antallet af til- og frakørsler fra ca. 890 til ca. 965 dvs. en stigning på 75 transportere (8 %). Stigningen skyldes primært en større levering af dyr til ejendommen, større husdyrgødningsproduktion og et større foderbehov.

Der er tre eksisterende udkørsler fra ejendommen, to til Obbekjærvej og en til Vesterengevej. Der er ligeledes en udkørsel til Vesterengevej fra gylletanken og møddingspladsen der ligger nord for ejendommen. Det meste af den tunge trafik køres via Vesterengevej.

Transporter foregår normalt inden for normal arbejdstid på hverdage. I højsæson for udbringning af husdyrgødning og ensilering kan det være nødvendigt med transporter i weekender eller uden for normal arbejdstid. Afhentning af slagtedyr kan forekomme i de tidlige morgentimer.

Støj i forbindelse med til- og frakørsel samt støj fra interne transporter (trafik på egen grund) reguleres af de fastsatte vilkår til støj.

Støv, fluer og skadedyr

Støvgener kan opstå ved håndtering af foder og halm og i særlige tilfælde fra trafik til og fra husdyrbruget. Det vurderes, at driften, i betragtning af afstanden til naboer, transportvejenes placering og eksisterende beplantning omkring ejendommen, vil kunne foregå, uden at det medfører væsentlige støvgener. For at sikre, at tilsynsmyndigheden kan håndhæve støvgener, stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støvgener, som tilsynsmyndigheden finder væsentlige.

Der behandles mod fluer med Neporex hver 14. dag i sommerhalvåret i dybstrølesafsniit.

Der tilstræbes god renholdelse i og omkring stalde og rester af foder fjernes. Der er desuden indgået serviceaftale med Rentokil.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der stilles vilkår om, at fluer og skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

Der er lys i staldene fra kl. 6.30 til 22.00. Lyset er forsynet med timer/sensor der er påvirket af dagslyset. Der er ingen lys i staldene om natten.

Udendørs belysningen ønskes fremover ligeledes styret af dagslyset.

Stald 8 og 9 er uden ovenlysplader. Der er lys via åbning i kip samt gardinventilation i sider. Stald 2 er åben i kip. Øvrige bygninger er med lysplader i taget. Der er udendørs lys ved den sydlige gavl af stald 3-5, 8 og 9 samt ved den østlige gavl af stald 1 og 2.

På vest øst og syd siden af ejendom er der læbeplantning, som skærmer udsynet til staldene.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives, uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne. Der stilles vilkår om, at lys skal være slukket, når det ikke er påkrævet af produktionsmæssige eller dyrevelfærdsmæssige årsager.

Driftsforstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være udslip af gylle fra gylletanken, spild af olie- og kemikalier, brand på ejendommen og utilsigtet pumpning af gylle.

Det er oplyst, at ved pumpning af gylle anvendes sugekran.

Ifølge gældende regler skal gyllebeholdere hvert 10. år kontrolleres af en autoriseret kontrollant. Reglerne om beholderkontrol er med til at sikre, at der med faste

intervaller foretages en vurdering af gyllebeholderens styrke og tæthed, for at minimere risikoen for uheld.

Den ene gyllebeholder på Obbekjærvej 59 er beliggende i en afstand af ca. 430 m fra Nordre Kanal.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til sikring af gyllebeholdere. Beholdere beliggende nærmere end 100 meter fra et vandløb eller en sø (>100 m²) skal jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen have etableret et alarmsystem, som kan registrere pludselige fald af overfladen i beholderen og meddele dette elektronisk til driftsherren.

Beholdere der samtidig er beliggende i et risikoområde skal desuden have etableret en beholderbarriere, evt. i form af jordvold, der mindst kan tilbageholde den del af beholderens indhold, der er beliggende over terræn. Jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen defineres et risikoområde som et område, hvor terrænet skrånede med en gennemsnitlig hældning på mere end 6 grader fra beholderen mod vandløbet.

Da gyllebeholderne på Obbekjærvej 59 er beliggende mere end 100 m fra Nordre Kanal og da terrænet ikke hælder mere end 6 grader er der i husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke fastsat særlige krav til sikring af gyllebeholdere.

På baggrund af beholdernes beliggenhed og terrænforhold vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af husdyrgødning er tilstrækkelige til at imødegå forurening i forbindelse med et eventuelt gylleudslip og at der i det konkrete tilfælde ikke er behov for at skærpe husdyrbekendtgørelsens regler for sikring af gyllebeholdere. Dog stilles der i miljøgodkendelsen vilkår om, at pumpning af gylle skal foregå under opsyn.

Opbevaring af olie- og kemikalier er beskrevet i afsnittet om råvarer og hjælpestoffer. Der stilles vilkår til håndtering og opbevaring af olier og kemikalier og affald herfra, samt til tankning på tæt bund.

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvornår og hvordan der skal reageres. Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal revideres årligt, at planen skal kunne forevises tilsynsmyndigheden på forlangende, og at planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte.

På baggrund af ovennævnte beskrivelse og de stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget har taget de nødvendige foranstaltninger til at imødekomme uheld og unormale driftsforstyrrelser.

Husdyrbrugets påvirkninger af landskab og natur

Bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug kan indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Ammoniakfordampningen fra husdyrbruget kan påvirke den omkringliggende natur med dens bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder.

Landskab og kulturmiljø

I bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug fremgår det, at kommunen skal vurdere, hvorledes nybyggeri påvirker det omkringliggende landskab. Kommunen skal i den forbindelse foretage en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

I den konkrete sager, er der tale om en udvidelse af dyreholdet, i eksisterende lovlige bygninger. Idet der ikke sker en udvidelse af ejendommens bygningsmasse, er påvirkningen af landskabet uændret, hvorfor hensynet til landskabet ikke tilside-sættes.

Ammoniakpåvirkning af naturområder

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak. Dette beskyttelsesniveau skal anvendes ved vurdering af, om husdyrbruget medfører væsentlige virkninger på miljøet. I særlige tilfælde kan der stilles vilkår, der rækker udover det fastsatte beskyttelsesniveau.

Ligeledes påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Habitatdirektivforpligtelserne. Ifølge bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter⁴, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Desuden skal der ske en vurdering af om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV.

Ammoniakemission

I ansøgningen beregnes ammoniakemissionen fra husdyrbruget.

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	5804,8	467,9	6272,7
Nudrift	5577,7	670,8	6248,5
8 års-drift	6393,3	670,8	7064,0

Tabel 9: Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Beregningerne viser, at ammoniakemissionen øges en lille smule fra 6.249 kg N/år i nudrift til 6.273 kg N/år i ansøgt drift. I forhold til driften for 8 år siden sker der et fald fra 7.064 kg N/år til 6.249 kg N/år.

Den lille stigning i ammoniakemissionen i forhold til nudriften skyldes, at produktionsarealet udvides med en dybstrøelsesstald.

Faldet i ammoniakemissionen fra 8 års driften skyldes primært, at produktionen er ændret fra malkekøer til slagtekalve. Staldsystemerne i de store stalde er senge-stalde med fast gulv, som skræbes og de øvrige stalde er dybstrøelse.

Ny viden

⁴ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Miljøstyrelsen har den 19. december 2017 meldt ud, at der er kommet ny viden om ammoniakfordampning fra sengestalde til kvæg.

Den hidtil tilgængelige viden har været baseret på Hollandske forsøg. Disse undersøgelser har dannet grundlag for en skønnet dansk ammoniakemissionsværdi for stalde indrettet med bl.a. fast drænet gulv med skraber og ajlefløb.

Forskere i Danmark har nu foretaget nye undersøgelser med nyudviklet, avanceret og mere præcist udstyr, jf. DCA rapport nr. 110 fra december 2017⁵. Målingerne i stalde (malkekøer) med fast drænet gulv viste et gennemsnitligt tab på 1,0 kg ammoniak-kvælstof årligt per kvadratmeter. Beregninger af ammoniakfordampningen i it-ansøgningen sker i dag på baggrund af en standard ammoniakemissionsværdi for sengebåsestalde med fast drænet gulv (malkekøer) på 0,67 kg ammoniak-kvælstof årligt per kvadratmeter. De nye målinger viser således, at stalde med fast drænet gulv har en højere ammoniakfordampning end først antaget. Standardammoniakemission for stalde med fast drænet gulv til ammekøer er 0,56 kg ammoniak-kvælstof årligt pr. kvadratmeter.

Miljøstyrelsen er endnu ikke kommet med en officiel udmelding om, hvorledes kommunen skal inddrage den nye viden i ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Esbjerg Kommune har derfor valgt at inddrage den nye viden ved at foretaget en scenarieberegning af ammoniakfordampningen fra husdyrbruget. I denne beregning er emissionen fra stald 8 og 9 (stalde med fast drænet gulv) fastsat til 1,0 kg ammoniak-kvælstof årligt pr. kvadratmeter. Dette vurderes at være en worst case betragtning, da emissionen fra ammekøer må forventes at være lavere end emissionen fra malkekøer.

I tabel 10 med beregninger af ammoniakemissionen fremgår både tal fra it-ansøgningen samt scenarieberegningen.

Beskyttelsesniveau for natur

På ejendommen Obbekjærvej 59 sker der påvirkning af omgivende naturområder gennem emission af ammoniak fra anlægget. De følgende afsnit belyser konsekvenserne af næringsstofpåvirkningen for nationalt og internationalt beskyttede naturområder og arter.

Ud fra nedenstående redegørelse vedrørende ammoniakpåvirkning fra anlægget vurderer Esbjerg Kommune samlet set, at godkendelsen ikke vil medføre væsentlige negative konsekvenser for omkringliggende Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper, områderne er udpegede for at beskytte. Ligeledes vurderes godkendelsen ikke at medføre væsentlige tilstandsændringer af § 3-beskyttede naturtyper eller væsentlige påvirkninger af yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede bilag IV-arter.

Der stilles ikke vilkår i forbindelse med naturvurderingen.

Ammoniakpåvirkning af § 3-naturområder indenfor 1.000 meter fra anlæg

Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.000 m fra ejendommens anlæg. Der er tale om mose og søer. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 1.000 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk vil

⁵ DCA rapport no. 110 - Ammonia emission from Danish cubicle barns for dairy cows

være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne.

Baggrundsbelastningen med luftbåren kvælstof er på gennemsnitligt 15,9 kg N/ha/år i Esbjerg Kommune. Der kan dog være væsentlige lokale variationer. Omkring Obbekjærvej 59 er baggrundsbelastningen på gennemsnitlig 16,0 kg N/ha/år.

Med vedtagelse af husdyrbrugloven (lovforslag L114) ændres der ikke på det beskyttelsesniveau for ammoniak, som blev fastlagt i den tidligere husdyrbrugslov (lovforslag L12). Det fremgår af forarbejderne til husdyrloven (lovforslag L12 og efterfølgende lov nr. 122/2011) og gældende klagenævnsspraksis (jf. NMK-132-00091 og NMK-132-00109), at overholdelse af husdyrbruglovens beskyttelsesniveau som altovervejende hovedregel vil være tilstrækkeligt til, at undgå væsentlig miljøpåvirkning med ammoniak. Det kan dog i helt særlige tilfælde, herunder i særlig grad hvis Natura 2000-kortlægningen ikke er korrekt, være behov for at foretage en konkret vurdering efter habitatreglerne.

I den konkrete sag vurderes det ud fra Esbjerg Kommunes kendskab til området og den stedlige kortlægning, at der ikke er grund til at tro, at kortlægningen er utilstrækkelig.

Vurdering i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur

Alle naturområder inden for 1.000 m fra anlægget er blevet nummereret med et tal svarende til punkterne angivet på oversigtskortet (kort 5).

Kort 5: Anlægget med omkringliggende naturområder og nummererede naturpunkter. Cirklen har en radius på 1.000 m.

I tabel 10 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af mer- og totaldeposition, afstand til anlæg, andre husdyrbrug, der bidrager kumulativt samt naturkategori og beskyttelsesniveau. Naturkategori og beskyttelsesniveau er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Naturpunkt (nr. og naturtype)	Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Afstand fra anlæg (m)	Naturkategori	Kumulation*	Beskyttelsesniveau**
1. Mose	0,0 (0,0)	0,8 (1,1)	575	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
2. Mose	0,0 (0,0)	0,3 (0,4)	700	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
3. Mose	0,0 (0,0)	0,5 (0,7)	697	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
4. Potentiel ammoniakfølsom skov	0,0 (0,0)	1,0 (1,4)	484	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering

Tabel 10. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

* Antal andre husdyrbrug der bidrager til kumulation.

**Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§25-28.

Tallene i parentes er worst case scenarie-beregning

Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug er ikke tilladt, hvis anlægget ligger mindre end 10 m fra kategori 1 og 2 natur. I den konkrete sag ligger der ikke naturområder omfattet af kategori 1 og 2 natur inden for 10 m fra anlægget.

Det fremgår af tabellen, at der ved det ansøgte sker afsætning af ammoniak på kategori 3 natur med nummer 1-4. Ifølge beskyttelsesniveauet kan der – på baggrund af en konkret vurdering – stilles krav til den maksimale merdeposition af ammoniak på kategori 3 natur. Kravet kan ikke være under 1,0 kg N/ha/år. Som det fremgår af tabellen, sker der ingen merdepositionen. Beskyttelsesniveauet vurderes derfor at være overholdt.

Der er ingen kategori 1 og 2 natur i nærheden af anlægget. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau er således overholdt.

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at beskyttelsesniveauet for kategori 1, 2 og 3 natur er overholdt, og at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse kvælstofdepositionen på lokaliteterne. Det vurderes, at overholdelse af beskyttelsesniveauet er tilstrækkeligt til at sikre mod tilstandsændring af lokaliteterne.

Vurdering i forhold til naturlokaliteter ikke omfattet af kategori 1-3

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau omfatter langt størstedelen af de naturbeskyttede lokaliteter, der findes i det åbne land. Der er dog enkelt lokalitetstyper, der ikke er omfattet. Det drejer sig i den konkrete sag om nogle søer omkring anlægget.

Der er registreret flere søer indenfor 1.000 m fra anlægget (kort 10). For små søer i agerlandet gælder generelt, at de er fosforbegrænsede, og at det derfor primært er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra omgivelserne, der påvirker dem. Det vurderes derfor, at ammoniakpåvirkning af søerne fra anlægget vil være af mindre betydning og ikke væsentlig.

Det vurderes samlet, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af naturlokaliteter, som ikke er omfattet af kategori 1-3 ved det ansøgte. Esbjerg Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen.

Bilag IV-arter

I forbindelse med miljøvurderingen af et husdyrbrug skal der ske en særlig vurdering mht. forekomst af bilag IV-arter. Vurderingen skal, jf. gældende klagenævnspraksis, tage udgangspunkt i anlæggets påvirkning af omgivelserne.

I den konkrete sag er der ikke kendskab til forekomster af bilag IV-arter indenfor 1.000 meter fra anlægget. Der er således ikke grund til at tro, at der vil ske skade på arterne selv eller deres yngle- eller rastesteder. Der henvises til godkendelsens afsnit om bilag IV-arter.

Samlet vurdering af ammoniakpåvirkning af omgivende natur

De beregnede belastninger af de omgivende naturlokaliteter er lavere end beskyttelsesniveauet, således som det er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Beskyttelsesniveauet er således overholdt.

På grundlag af ovenstående gennemgang af påvirkning for de enkelte naturpunkter, beskyttede arter, samt vurderingen vedrørende kumulative effekter fra omgivende husdyrbrug, vurderes det, at der ved det ansøgte ikke vil ske væsentlig påvirkning af natur omkring anlægget.

Ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlæg

Påvirkningen af naturområder ved ammoniak mere end 1.000 m fra anlægget vurderes som tidligere nævnt at være så lille, at den ikke kan forventes at have væsentlig betydning.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 1,1 km fra anlægget. Det drejer sig om habitatområde nr. 78 – Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde. Området modtager en totaldeposition på 0,0 (worst case: 0,1) kg N/ha/år fra ejendommen.

Selvom belastningen er lille, påhviler det altid den godkendende myndighed at sikre at de særlige beskyttelsesinteresser der er forbundet med internationale naturbeskyttelsesområder. Med afsæt i Waddenzee-dommen (EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02) fastlægges det, at der skal foretages en konsekvensvurdering hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt eller når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning.

En konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 indebærer, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området. Der

kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ud fra et videnskabeligt synspunkt, ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet.

Godkendelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

Det er Esbjerg Kommunes opfattelse, at der ikke er forhold der gør, at hovedreglen skulle være tilsidesat. I vurderingen er der lagt vægt på, at den stedlige kortlægning af habitatnaturtyper vurderes at være retvisende. Der er således ikke grund til at tro, at der findes ukortlagte habitatnaturtyper omkring anlægget.

Områdernes bevaringsmålsætning fremgår af de vedtagne Vand- og Natura 2000-planer.

Af indsatsprogrammet for de gældende Natura 2000-planer for perioden 2016-21, fremgår det, at reduktion i kvælstofdeposition sker gennem husdyrgodkendelsesloven og generelle tiltag til at mindske luftforureningen, og er således ikke en del af Natura 2000-planens indsatsprogram.

Med overholdelse af beskyttelsesniveauerne fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. gennemføres den nævnte reduktion af kvælstofdepositionen på de ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områderne.

Miljøgodkendelse af husdyrbrug bidrager til opfyldelsen af Natura 2000-planernes målsætninger ved overholdelse af de i ovennævnte bekendtgørelser fastlagte beskyttelsesniveauer og bidrager derved også til gennemførelsen af vandområdeplanlægningen efter vandrammedirektivet. Direktivet er gennemført ved lov om vandplanlægning og senest udmøntet i vandområdeplaner 2015-2021 (2. planperiode).

Vand- og Natura 2000-planerne giver derfor ikke i sig selv anledning til en skærpelse af beskyttelsesniveauerne nedenfor.

I den konkrete sag vurderer Esbjerg Kommune samlet ud fra ovenstående afsnit vedrørende vurdering af naturområder inden for 1.000 m fra anlæg, herunder den kumulative effekt fra andre ejendomme, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper områderne er udpeget for at beskytte. Kommunen bemærker endvidere, at beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt. Kommunen finder derfor ikke, at der er grundlag for at stille skærpede vilkår eller meddele afslag hvad angår ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlægget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Esbjerg Kommune har konkret vurderet det ansøgte projekt i forhold til, hvorvidt dyrearternes yngle- og rasteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde, og hvorvidt plantearterne kan blive ødelagt som følge af det ansøgte. Til vurderingen af arternes udbredelse og levesteder er anvendt "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser) og kommunens øvrige kendskab til arternes

forekomst. De danske arter på habitatdirektivets bilag IV kan endvidere ses i denne godkendelses bilag 2.

Ud fra det generelle kendskab til arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der kan være odder, snæbel, marsvin, vandflagermus, sydflagermus, pipistrel flagermus, markfirben og spidssnudet frø indenfor lokalområdet. Derudover er der specifikt kendskab i kommunen til forekomster af grøn mosaikguldsmed (ca. 10,6 km NV for anlægget), grøn kølleguldsmed (ca. 9,1 km NV for anlægget), strandtudse (ca. 13,9 km NV for anlægget), løgfrø (ca. 1,2 km NVG for anlægget), stor vandsalamander (ca. 15 km N for anlægget) og birkemus (ca. 7,6 km SV for anlægget).

Vedrørende arterne grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse og spidssnudet frø vurderer Esbjerg Kommune, ud fra afstanden til de kendte forekomster og jf. gennemgangen vedrørende påvirkning af naturområder fra ammoniakdeposition fra anlæg, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af arternes yngle- og rastesteder ved det ansøgte.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde og sommer- og vinterophold. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området omkring anlægget. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes ved etablering og driften af anlægget.

Især solbeskinnede skråninger med veldrænet jord og lav vegetation kan være potentielle yngle- eller rasteområder for markfirben. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben, da der ikke er potentielle yngle- eller rastesteder omkring ejendommens anlæg.

Odder er tilknyttet vandløb og søer, hvor de søger føde. Opsplitning af bestande og levesteder, forstyrrelser fra friluftsliv og anlægsarbejder samt ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder kan true odderen. Det vurderes jf. vurderingerne i afsnittet om påvirkning af omgivende natur ammoniak fra anlægget, at det ansøgte ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af vandløb og søer i nærheden af ejendommens anlæg herunder evt. raste- og ynglesteder for odder ved Høllet Bæk.

Arterne snæbel og marsvin er tilknyttet Vadehavet og tilhørende vandløb. Disse arters yngle- og rastesteder kan, grundet deres særlige karakter og udstrækning, ikke forventes at blive påvirket væsentligt af ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af de omgivende vandløb og marine områder (Vadehavet), som de nævnte arter benytter som raste- og ynglesteder.

Samlet konkluderes det på baggrund af ovenstående vurderinger, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for de forekommende bilag IV-dyrearter. Der kendes ikke til forekomster af bilag IV-plantearter som kan påvirkes eller ødelægges af projektet.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Hvis ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på mere end 750 kg NH₃-N/år, skal kommunen i forbindelse med miljøgodkendelsen sikre sig, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) er reduceret til et niveau, der svarer til det niveau for emission, der kan nås ved at anvende "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Den maksimale emissionen fastlægges på baggrund af reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og beregningerne sker via ansøgningssystemet. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at opfylde kravet til maksimal emission. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Ny viden

Miljøstyrelsen har foretaget en vurdering af mulige ammoniakreducerende tiltag i kvægstalde med henblik på fastsættelse af de såkaldte BAT-krav (Best Available Technology) og blandt andet på baggrund af den skønnede lave ammoniakemission fra stalde med fast drænet gulv fastlagt emissionsgrænseværdier for kvægstalde.

Den nye viden har nu vist, at ammoniakfordampningen er højere end hidtil antaget for bl.a. fast gulv med skraber og ajlefløb. Det betyder, at miljøeffekten skal revideres, og at emissionsfaktorerne for kvægstalde i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen vil blive opdateret i en kommende bekendtgørelsesændring hurtigst muligt.

På Obbekjærvej 59 er stald 8 og 9 eksisterende stalde med sengestald, fast gulv, ajlefløb og skrabere. Det er ikke muligt at indføre ekstra ammoniakreducerende tiltag i denne type stald, og derfor må staldsystemet anses for BAT.

Ifølge Miljøstyrelsens Teknologiblade findes der en mulighed for at reducere ammoniakfordampningen, ved at etablere fast overdækning på gyllebeholdere. På Obbekjærvej 59 er der to gyllebeholdere. Den store beholder har fast overdækning, og den lille gyllebeholder, som ligger ude på marken, har naturligt flydelag.

Det fremgår dog af teknologibladet, at det ikke er proportionalt at etablere fast overdækning, da den samlede meromkostning pr. kg N reduceret overstiger 100 kr. Derfor anses fast overdækning ikke som værende BAT i dette tilfælde.

I ansøgningen er der en samlet årlig ammoniakemission på 6.273 kg NH₃-N. Da dette niveau for ammoniakemission er lig eller mindre end den vejledende emissionsgrænseværdi på 6.476 kg N/år, vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at begrænse ammoniakemissionen fra stald og lager ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik. Ved Esbjerg Kommunes scenarieberegning med worst case viser en årlig ammoniakemission på 8.441 kg NH₃-N og et samlet BAT krav (vejledende emissionsgrænseværdi) på 8.644 kg NH₃-N.

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er primært knyttet til valg af staldsystem/-teknologi og opbevaring af husdyrgødning. De virkemidler der er anvendt i ansøgningen fremgår af nedenstående redegørelse:

Staldsystem/-teknologi

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og staldsystem/-indretning:

- Der er fast gulv med skrabning hver 2. time i stald 8 og 9.

- Den store gyllebeholder er overdækket med teltdug.
- Der er naturlig ventilation i alle stalde, som sikrer et stort luftskift. Ved stort luftskifte og ved hyppig strøelse i dybstrøelsesstaldene holdes overfladerne tørre, hvilket medfører en lavere koncentration af ammoniak og lugt.

Der stilles vilkår til de anvendte staldsystemer og til fast overdækning af den store gyllebeholder.

Opbevaring af husdyrgødning

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og opbevaring af husdyrgødning:

- Stabile gylleholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.
- Gylleholderernes bund og vægge er tætte.
- Der er ingen spjæld, men alt overpumpes via neddykket rør.
- Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning.
- Den ene gyllebeholder er forsynet med teltoverdækning og den anden med tæt flydelag.
- Gylleholderne kontrolleres ved 10 års beholderkontrollen.

Ansøgers redegørelse er i overensstemmelse med BREF dokumentet der angiver, at for så vidt angår BAT ved opbevaring af flydende husdyrgødning omfatter dette en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gylle kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning; samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag.

Som ovenfor nævnt stilles der vilkår om, at den store gyllebeholder skal være forsynet med fast overdækning.

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er reduceret til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Ophør

Ved ophør af driften af husdyrbruget, vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel vil blive bortskaffet. Gyllekanaler, gylletanke, mødding- og ensilagepladser vil blive rengjort, således at der ikke er fare for forurening med husdyrgødning og ensilage-saft.

Der stilles vilkår om fjernelse af gyllebeholderen (nr. 12, jf. kort 4) i marken, når den ikke længere er nødvendig for driften.

Esbjerg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ved ophør skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

Alternative muligheder

I stedet for at ændre laden til stald er det muligt at opføre en ny staldbygning eller en tilbygning til eksisterende stalde. Denne løsning er bekostelig i forhold til det antal dyr der skal være i stalden, og dermed ikke så økonomisk rentabel. Derfor er dette alternativ fravalgt.

Bemærkninger i forbindelse med indledende annoncering af det ansøgte projekt

I forbindelse med offentliggørelse af det ansøgte projekt på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration den 16. december 2017 har Esbjerg Kommune ikke modtaget kommentarer, indsigelser eller forslag til projektet.

Høring

I forbindelse med den offentlige høring i minimum 30 dage er der kommet bemærkninger fra naboen Per Bak Christensen, Obbekjærvej 64. Han bemærker bl.a., at der i dag foregår mange tunge transporter til og fra ejendommen via indkørslen fra Obbekjærvej, som ligger lige overfor hans beboelse. Disse transporter giver anledning til gener i form af støj og rystelser. Han har desuden kommenteret nogle lugtgener i perioder og bekymring omkring transport-skader på den nye cykelsti.

Ansøger oplyser følgende. Han vil fremover anmode de forskellige vognmænd/transportører om kun at benytte Vesterengevej i forbindelse med til- og frakørsel. Det er muligt i forbindelse med ensilering og gyllekørsel med faste chauffører. Det kan være svært at håndhæve overfor øvrige vognmænd, som kun kommer en gang imellem, og disse kan benytte flere forskellige chauffører fra gang til gang.

Esbjerg Kommunes bemærkninger:

Ansøger oplyser, at de fleste tunge transporter til- og fra ejendommen med egne køretøjer inkl. maskinstation i forbindelse med ensilering og gyllekørsel fremadrettet vil foregå ad indkørslen fra Vesterengevej. Ansøger vil ligeledes forsøge, at får øvrige tunge transporter til hovedsageligt at foregå ad denne indkørsel. Det kan dog ikke forventes, at alle tunge transporter vil kunne flyttes til indkørslen fra Vesterengevej, da div. firmaer og vognmænd benytter forskellige chauffører fra gang til gang.

Esbjerg Kommune vurderer, at der ikke vil opstå væsentlige gener for de omboende, hvis ovennævnte hensigt fastholdes i et ekstra vilkår: "Til- og frakørsel med egne køretøjer inkl. maskinstation i forbindelse med ensilering og udbringning af husdyrgødning, skal foregå via indkørslen fra Vesterengevej. Øvrige tunge transporter med egne køretøjer skal så vidt muligt også foregå fra Vesterengevej".

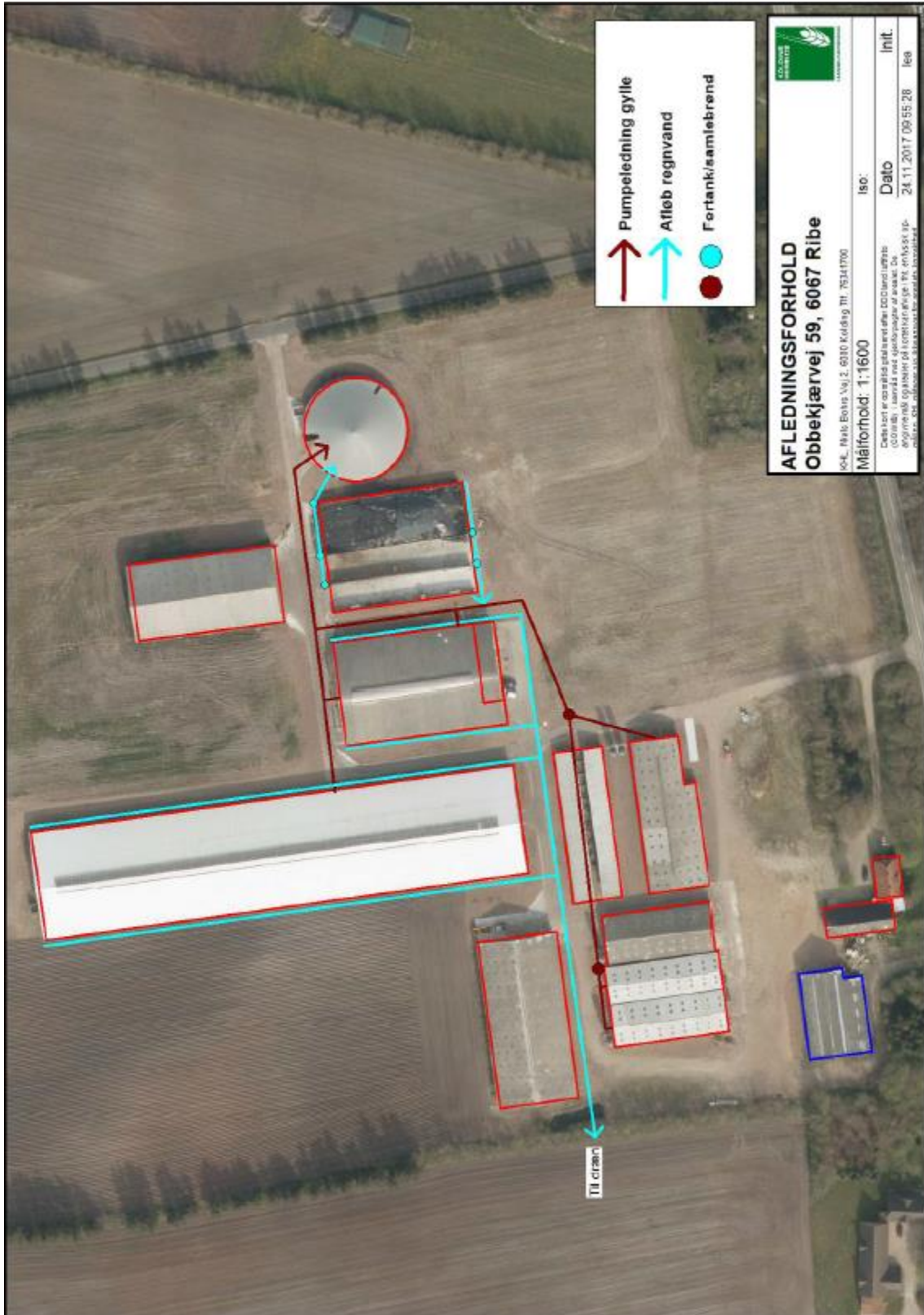
Vedr. lugt fremgår det af ansøgningen, at den beregnede lugtgenafstand er 161,7 m og den vægtede gennemsnitsafstand er 202,2 m. Beskyttelsesniveauet for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen, er således overholdt. Lugt vil dog stadig kunne registreres udenfor genafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som væsentligt generende.

Bekymringen vedr. evt. transportskader på cykelstien er ikke noget, der reguleres af husdyrloven. Bekymringen er dog givet videre til Vej & Park, som vil vurdere, om der skal laves ekstra forstærkning med f.eks. stabilt grus ved cykelstien.

Samlet vurdering

Esbjerg Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til husdyrbruget, da det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet. Husdyrbruget opfylder det gældende beskyttelsesniveau for ammoniak og lugt og vurderes ikke at påvirke omgivelser på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Bilag 1

Bilag 2

Natura 2000-områder og det samlede udpegningsgrundlag for disse, samt de særligt beskyttede arter:

Udpegningsgrundlag - habitatområder

Habitatområde 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde

Arter:

1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)

1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)

1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)

1103 Stavsild (*Alosa fallax*)

1106 Laks (*Salmo salar*)

1113 *Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

1351 Marsvin (*Phocoena phocoena*)

1355 Odder (*Lutra lutra*)

1364 Gråsæl (*Halichoerus grypus*)

1365 Spættet sæl (*Phoca vitulina*)

Naturtyper:

1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand

1130 Flodmundinger

1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe

1150 * Kystlaguner og strandsøer

1160 Større lavvandede bugter og vige

1170 Rev

1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand

1320 Vadegræssamfund ¹⁾

1330 Strandenge

2110 Forstrand og begyndende klitdannelser

2120 Hvide klitter og vandremiler

2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)

2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)

2160 Kystklitter med havtorn

2170 Kystklitter med gråris

2180 Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter

2190 Fugtige klitlavninger

2310 Indlandsklitter med lyng og visse

2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene

3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden

3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks

3160 Brunvandede søer og vandhuller

3260 Vandløb med vandplanter

4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng

4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)

6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)

6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund

6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop

7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tør

7230 Riggær

9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund

91D0 * Skovbevoksede tørvemoser

91E0 Elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld

¹⁾ Vadegræs er indført (ca. 1930) til Danmark og er invasiv. Typen kræver derfor ikke beskyttelse

Udpegningsgrundlag - fuglebeskyttelsesområder:

Y=Ynglende i.h.t. DMU's database

T=Trækkende i.h.t. DMU's database

Kriterier (F1-F7, se www.blst.dk)

SPA 51, Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb

Rørdrum	Y	F3
Hvid stork	Y	F1

Rørhøg	Y		F3
Hedehøg	Y		F1
Sorthovedet måge	Y		
Bramgås		T	
Plettet rørvagtel	Y		F1
Engsnarre	Y		F1
Klyde	Y		F1
Hjejle		T	F2, F4
Brushane	Y		F1
Mosehornugle	Y		F1
Blåhals	Y		F1
Kortnæbbet gås		T	F4
<i>SPA 57 Vadehavet</i>			
Bramgås		T	F2, F4
Klyde	Y	T	F1, F2, F4
Hvidbrystet præstekrave	Y	Tn	F1, F2
Hjejle		T	F2, F4
Mosehornugle	Y		
Blåhals	Y		
Lille kobbersneppe		T	F2, F4
Dværgmåge		Tn	F2, F5
Sandterne	Y		F1
Splitterne	Y		F1
Fjordterne	Y		F1
Havterne	Y		F1
Dværgterne	Y		F1
Mørkbuget knortegås		T	F4
Lysbuget knortegås		T	F4
Gravand		T	F4
Pibeand		T	F4
Krikand		T	F4
Spidsand		T	F4
Skeand		T	F4
Ederfugl		T	F4
Sortand		T	F4, F7
Strandhjejle		T	F4
Strandskade		T	F4
Stor regnspove		T	F4
Rødben		T	F4
Hvidklire		T	F4
Islandsk ryle		T	F4
Havørn		T	
Blå kærhøg		T	
Vandrefalk		T	
Kortnæbbet gås		T	
Grågås		T	
Sandløber		T	F4
Bilag IV-arter:			
Fortegnelse over i Danmark nuværende naturligt hjemmehørende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV (evt. blot som strejfgæster, markeret med " "):			
<i>Dyrearter</i>			
Pattedyr			
Alle arter af småflagermus (Microchiroptera spp.)			
Hasselmus (Muscardinus avellanarius)			
Birkemus (betulina)			
Odder (Lutra lutra)			
Marsvin (Phocoena phocoena)			
Alle andre arter af hvaler (Cetacea spp.)			
Krybdyr			
Læderskildpadde (Dermochelys coriacea)			

Uægte karete (*Caretta caretta*)"
Bastardskildpadde (*Lepidochelys kempii*)"
Europæisk sumpskildpadde (*Emys orbicularis*)
Markfirben (*Lacerta agilis*)

Padder

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)
Klokkefrø (*Bombina bombina*)
Løgfrø (*Pelobates fuscus*)
Løvfrø (*Hyla arborea*)
Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)
Springfrø (*Rana dalmatina*)
Strandtudse (*Bufo calamita*)
Grønbroget tudse (*Bufo viridis*)

Fisk

Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

Insekter

Bred vandkalv (*Dytiscus latissimus*)
Lys skivevandkalv (*Graphoderus bilineatus*)
Eremit (*Osmoderma eremit*)
Sortpletet blåfugl (*Maculinea arion*)
Grøn mosaikguldsmed (*Aeshna viridis*)
Stor kærguldsmed (*Leucorrhinia pectoralis*)
Grøn kølleguldsmed (*Ophiogomphus cecilia*)

Bløddyr

Tykskallet Malermusling (*Unio crassus*)

Planter

Enkelt månerude (*Botrychium simplex*)
Vandranke (*Luronium natans*)
Liden Najade (*Najas flexilis*)
Fruesko (*Cypripedium calceolus*)
Mygblomst (*Liparis loeselii*)
Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)
Krybende sumpskærm (*Helosciadium repens* (= *Apium repens*))

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf.: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk